

tíðindablaðið

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Útgevart: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Lóg og rættur eru tveitt á bláman

SKATTASKIPANIN hevur nú virkað í ein mánaða. Hósdagin hevði útvarpið samrøðu við umboð fyrri gjaldstovuna, líknin írráðið, peningastovnarnar og datafelagið, sum koyrir samtíðarskattaskipanina. Øll umboðini vóru sera væl nøgd við skipanina hendan fyrsta mánaðan.

MEN ÚTI MILLUM fólk er støðan ørvísi. Vit hava frætt frá fólki, sum eru sera væl nøgd í løtuni, tí tey hava fingið munandi minni skatt enn tey áttu at fingið. Men vit hava eisini frætt frá fólki, ið eru sera ónøgd við tað at tey eru afturhildin fyrri nógv størri upphæddir, enn tey veruliga eiga at rinda.

TIL DÖMIS HAVA vit frætt frá fólkapensionisti, sum í seinasta skattaári rindaði 270 kr. um mánaðan í 10 mánaðar, men sum nú verður afturhildin fyrri 380 kr. um mánaðan. Og nú er talan um 12 mánaðar og ikki 10. Um hetta er rætt, so er skatturin hjá viðkomandi fólkapensionisti, eftir einum ári, hækkaður úr 2.700 kr. uppí 4.560 kr. Hetta samsvarar illa við reypði í Dagblaðnum um ein skattalætta uppá 100 mið. kr., sum serstakliga skuldi koma teimum lægst løntu, og ikki minst fólkapensionistum, til góðar.

VIT HAVA EISINI frætt frá egnara, sum onga inntøku hevði framman undan, men hevði egn ein stamp í seinnu helvt av apríl fyrri 50 kr. Hesin fekk helmingin útgoldnan og t.v.s. at afturhaldsskipanin tók 50 pst. av eini inntøku uppá 50 kr. Eftir okkara meting skuldi hesin

oddagrein

ongan skatt fingið. Vit hava somuleiðis frætt frá lóntakara, sum í løtuni fær sjúkradagpening, har afturhaldsskipanin tók helmingin, hóast viðkomandi ikki hevði skattaeftirstøðu. Eisini hava vit frætt frá fólki við stórum inntøkum, har afturhaldsskipanin hevur tikið nógv meira enn 50 pst., uttan at talan var um eftirstøðu.

HINVEGIN HAVA vit eisini frætt um tað øvugta. T.d. víta vit um eina ársløn uppá umleið 170.000 kr., har afturhaldsskipanin bert hevur tikið 35 pst., og um eina ársløn uppá 220.000 kr., har afturhaldsskipanin bert tók 33 pst. Sammett við fólkapensionistin, egnarin og sjúkradagpeningin er hetta heilt við síðuna av. Um afturhaldsskipanin hendan mánaðin hevur virkað eftir ætlan, so mugu vit ásaðna, at ætlanin ikki hevur verið at halda galdandi skattalóg.

TÁ ÚTVARPIÐ NÚ hevur givið skattgjaldarunum høvi til at hoyra, hvussu væl nøgdir teir eru sum umsita nýggju skattaskipanina, so átti útvarpið eisini at givið teimum, sum umsita skattaskipanina, høvi til at hoyra hvat skattgjaldarin sigur um hendan fyrsta mánaðan. Hvi ikki fara út á gøtuna og út á arbeiðsplássini við mikrofonini?

OKKARA METING er, at annaðhvørt virkar skipanin ikki, ella eru lóg og rættur tveitt á bláman, soleiðis at fólk heilt tilvilðarlaga verða sett í skatt uttan mun til hvussu stór ella lítil inntøkan er.

Fantastiostríð á Sundi

Á samkomuni til at avdúka viðgita idnaðar-projektið á Sundi, legði stjórin, Hans Mortensen, fram ein snottligan bókling, prentaðan við fleiri litum í København. — Hann skal koma í hvørt hús í Suðurstreymin til at mýkja fólksins undran um uppskotið. —

Spurður um, hvi hann fór uttanlands at prenta, svaraði H. M. at tað var tí, at ongin prentsmiðja í landinum kundi gera hetta arbeiði, og har aftrat var

hann bangin fyrri, at hetta mikla loyndarmál fór at leka út, um tað kom millum føroyskar prentarar. —

Av tí at eg sjálvur (aðrir kunna svara fyrri seg) havi prentsmiðju — EINARS OFFSETT — sum hevur gjørt og frameftir kann gera fult so snottligar prentlutir (eisini loynligar) sum handa, fari eg at mótmæla, at slíkt skaðiligt, fremmant tiltak fær fótin fastan her við almennari hjálpi, sum ætli-

að er, til at forkoma føroyskum idnað og okkara samfelag sum heild. —

At »idnaðarmiðdepilin« ikki ætlar føroyskum fyrirtøkum nakað gott, sæst best av tí skoðsmáli fyrri ódugnaskap, ið hann gevur okkara núverandi idnað, sum eftir landsins tørv, við strev og stríð, hevur skapt okkum livilíkindi millum tey fremstu í verðini. —

Einar Joensen prentari

Er kassin tómur harra lögmaður

Við tí politikki, sum verandi samgonga førir, skal tað ikki undra nakran, at nógvir pengar eru brúktir fyrri at gera tað populært kallaða borgarlaga alternativ við populært, fyrri at geva tí nýggj klæði, men eg rokni við, at teir koma at uppliva ævintýr H. C. Andersen's, teir standa naknir, eingin vøk-ur sjón, men tíværi ein nakin veruleiki.

Er botnurin sjónligur! Ein má hava loyvi at seta henda spurning fram, tí tað er komið mærlig fyrri oyrar, frá heilt álitandi keldum, at arbeiðsfólkið hjá Landsverkfrøðinginum í Øravík, ikki hava fingið løn í ein mánaða, og tá teir spyrja á útgjaldingarskrivstovuni hjá Fylking, fáa teir at vita, at her eru eingir pengar komnir.

Er tað veruliga so, og er hetta galdandi fyrri alt landið. Um so er, var tað lægið, at hetta ikki bleiv umrøtt 1. mai.

Ella er tað so her, sum so mangan hevur víst seg, at vit mugu sanna orð Torbjørn Poulsen's, figgjararmálaráðharrar, har hann í grein í floksblaði sínum, Tingakrossi fyrri 27/8

1982, sigur:

»Av sitandi samgongu skuldi ein væntað, at tað bleiv furdur borgarligur politikkur, men ongantið eru so stórar sosialiseringar farnar fram, alt ber til, tað er bara at fara í landskassan. TAD SKULDI LÍKA VERIÐ TVØROYRI, tá ber ikki til.«

Er tað veruliga so at hesin persónligi og oyðandi politikkur, sum sambært Torbjørn Poulsen verður rikin úr Tinganesi, nú eisini er farin at raka ARBEIDARAFJØLD-INA!

At tað, sum hesin maður førir fram, er sannleiki, er tað væl eingin, sum ivast í, tí hetta er sjálvur figgjararmálaráðharrin.

Og nú rakar hetta arbeiðsfólkið hjá Landsverkfrøðinginum í Øravík. At vit onnur hava sannað hetta er eingin loyna, og sannast má, at Torbjørn Poulsen ikki hevur roynt at beta um, ongantið hevur hann brúkt vald sitt við grein 13.

Hvat er orsøkin til, at arbeiðsfólkið ikki fær sína løn, harra lögmaður! Tað, sum undrar meg stórliga er, at hetta ikki frá fak-

politisk viðmerk-ing

følgunum hevur fingið avleiðingar. Er tað so, at tey eisini merkja tað sum figgjararmálaráðharrin sigur frá, og so velja at tuga. Sjálvur havi eg fingið bræv sendandi frá landsstýrinum, har klaga varð um arbeiðsloyni hjá Tveroyrar býráð. Eg fekk ávísing til at svara. Svarið er sent landsstýrinum.

Torbjørn Poulsen hevur rætt, tá hann sigur og vátar, at Tveroyri er fyrri vanbyti av verandi samgongu. Torbjørn Poulsen hevur mærlig kunnugt ikki bót um hetta.

Men Torbjørn Poulsen hevur ikki rætt, tá hann sigur, at tað verður furdur sosialistiskur politikkur.

Tað, sum fer fram í Tinganesi, er vanligur borgarligur politikkur, har tað almenna skal gjalda, men privatkapitalistarnir skulu valda.

Á hesum øki skuldi figgjararmálaráðharrin gjørt eftir ráðum frá lögmanni, sett seg á lokið. So hevdu kanska pengar verið at goldið arbeiðsloyni fyrri.

Sverre Midjord

So væl virkar nýggja skattaskipanin

Gitingarnar og profetirnar um, hvussu nýggja skattaupprekvingarskipanin fór at roynast, vóru mangar.

Teir, ið heiðurin eiga av hesum nýmótans skattaliga anarkið, hava støðugt hildið fast við, at kom samtíðarskatturin onkunsvegna, so varð slottið vunnið.

Aðrir meira hynir, harimillum javnaðarmenn, høvdu vælgrundaðan iva um tann umsitingarlaga hurlivasa, ið standast mátti av so illa fyrirreikaðum samfelagstiltaki — lóg, ið viðvíkur hvørjum mannsbarni í landinum.

Skipanin skuldi ikki bara verið betri og rættvisari, men skuldi henda sjálvsagt verið roynd ávíst tíðarskeið við ávísing tali av »royndarskattgjaldarum«, umboðandi ymsu inntøkuslógini/stættirnar í samfelaganum.

Einsins soleiðis kundi verið byrgt fyrri almenna fyrisitingarlaga áganginum mótevnis lóglýðnum borgarum. Hesum ágangi,

ið stavar frá sjálvsuppgjördari betrivitan teirra borgarlugu, sum eins litið og nakar annar kundu ætlast at meta rætt um umsitingarlugu og menniskjansligu úrslitini av skattaligu Kolumbus-eggji teirra.

Fullvis í so stórum máli sum hesum eru tey fækstu, men vilja til eina betri loysn áttu vit øll at havt, men so eiðasert at fadrarnir at hesi lóg so mikið sum viðganga, at eitthvørt kundi verið ørvísi og betri.

Metingarnar um umsitingarduguleikarnar av hesi lóg vóru ymsar, men óneyðugt skuldi verið at sagt, hvørjar lógu sannleikanum nærri.

Almennu lønirnar, ið vanliga falla til gjaldingar 25. í hvørjum mánaða eru ikki avgreiddar enn.

Fólka- og avlamspensi-ónirnar, ið falla til gjaldingar um sama mundið, eru heldur ikki avgreiddar til postverkið. Sjálvsagt er, at hetta ber í sær, at pensiónstakarar kanska ikki hava eitt klovið oyrar

at liva av t.d. eina heila viku.

Líka galið — um ikki verri, er, at pensiónsveitingar til fólk, ið litlan og ongan skatt í veruleikanum hava, verða trektar við 50 prosentum.

Annað glæsiliðt dømi um hesa borgarlugu »rættvisisskipan« er luma-peningurin, ið fólk á upphalds- og ansingardeildum fáa. Hesi verða eirindar-leyst lögð undir harðasta møguliga skattatryst og fáa nú bert útgoldnan 200 av teimum vanligu 400 krónunum.

Sigið so ikki, at tað ikki verður gingið nær, aðrastaðni enn har nakað erat heinta. Men kanska er hetta bragd eisini liður í gjaldfórisbetrandi tiltøkunum B-skattgjaldarunum til frama — hesum, sum næstan eftir »forgodtbefindene« framvegis kunnu gjalda møguligan skatt afturúr.

Rán.